

**ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ ΕΙΔΙΚΗΣ ΑΓΩΓΗΣ
ΣΤΗ ΜΕΣΗ ΓΕΝΙΚΗ
ΚΑΙ
ΜΕΣΗ ΤΕΧΝΙΚΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ**

2015-2016

ΕΝΤΟΠΙΣΜΟΣ – ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΠΑΡΑΠΟΜΠΗΣ ΠΑΙΔΙΟΥ ΓΙΑ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΣΤΙΣ ΕΠΑΡΧΙΑΚΕΣ ΕΠΙΤΡΟΠΕΣ ΕΙΔΙΚΗΣ ΑΓΩΓΗΣ ΚΑΙ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ (ΕΕΕΑΕ)

- Νέα Διαδικασία Παρέμβασης στο Σχολείο για Χειρισμό Παιδιών με πιθανές Μαθησιακές, Συναισθηματικές ή άλλες Δυσκολίες (Μηχανισμός Εντοπισμού και Στήριξης)
- Αξιολόγηση των αναγκών παιδιού με παραπομπή στην Επαρχιακή Επιτροπή Ειδικής Αγωγής και Εκπαίδευσης. Βασίζεται σε αξιολόγηση του παιδιού από πρωτοβάθμια πολυθεματική ομάδα, που μπορεί να περιλαμβάνει εγγεγραμμένο ψυχολόγο, ειδικό εκπαιδευτικό, ιατρό, λογοπαθολόγο και οποιοδήποτε άλλο ειδικό απαιτεί η περίπτωση.

ΕΠΑΝΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΤΩΝ ΜΑΘΗΤΩΝ

Επαναξιολόγηση διενεργείται:

- Όταν προκύψει ανάγκη αλλαγής προγράμματος, αλλαγής πλαισίου κλπ
- Στην αλλαγή βαθμίδας

Τρόποι Επαναξιολόγησης:

- Μέσω πολυθεματικής
- Με παραπομπή από τον Συνδεδειγμένο Λειτουργό ή Γονέα

Στη Μέση Εκπαίδευση λειτουργούν τα πιο κάτω προγράμματα Ειδικής Αγωγής:

- A. Μαθησιακών Δυσκολιών
  - B. Ειδικών Μονάδων
  - Γ. Ακοής
  - Δ. Όρασης
  - Ε. Κατ' Οίκον Εκπαίδευσης
-

A. ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΣΤΗΡΙΞΗΣ ΠΑΙΔΙΩΝ ΜΕ ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΔΥΣΚΟΛΙΕΣ

- Εντάσσονται παιδιά με μαθησιακές δυσκολίες μετά από απόφαση της Επαρχιακής Επιτροπής Ειδικής Αγωγής και Εκπαίδευσης (ΕΕΕΑΕ).
- Η εκπαιδευτική στήριξη γίνεται ομαδικά.
- Η στήριξη γίνεται στα εξεταζόμενα μαθήματα.
- Ώρες στήριξης δύναται να δίνονται και σε άλλα μαθήματα, όπως Σχεδιασμός και Τεχνολογία, Η.Υ., Τέχνη κλπ, ανάλογα με τις ανάγκες κάθε παιδιού.

Α. ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΣΤΗΡΙΞΗΣ ΠΑΙΔΙΩΝ ΜΕ ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΔΥΣΚΟΛΙΕΣ

- Ο μαθητής αποσύρεται για παροχή ειδικής εκπαίδευσης:
  - από τα μαθήματα από τα οποία απαλλάσσεται βάσει αποφάσεων της ΕΕΕΑΕ.
  - από τα μαθήματα στα οποία έχει στήριξη ή από άλλο μάθημα μετά από συνεννόηση με τον καθηγητή του τμήματος και τους γονείς.

Δεν αποσύρεται από μονόωρα μαθήματα (εκτός κι αν υπάρχει απόφαση για απαλλαγή).

Όταν ο μαθητής δεν παρουσιάζεται ή αρνείται να παρακολουθήσει τα μαθήματα στήριξης τότε η Διεύθυνση του σχολείου πρέπει να ενημερώνει αμέσως τους γονείς και το Συνδετικό Λειτουργό του Σχολείου.

A. ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΣΤΗΡΙΞΗΣ ΠΑΙΔΙΩΝ ΜΕ ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΔΥΣΚΟΛΙΕΣ

- Η πλήρης εφαρμογή του καθορισμένου προγράμματος των ωρών στήριξης, το οποίο υπόκειται σε επιθεώρηση από τους ΕΜΕ, όπως όλα τα άλλα μαθήματα, είναι απόλυτη ευθύνη των Διευθυντών.
- *Οι ώρες Στήριξης αποτελούν διδακτικές περιόδους.*
- *Τα μαθήματα Στήριξης αρχίζουν με την έναρξη των μαθημάτων και τερματίζονται κανονικά με το τέλος του σχολικού έτους όπως και τα υπόλοιπα μαθήματα*

B. ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΣΤΗΡΙΞΗΣ ΠΑΙΔΙΩΝ ΣΕ ΕΙΔΙΚΗ ΜΟΝΑΔΑ

- Εντάσσονται παιδιά με ελαφριά ή μέτρια νοητική υστέρηση, σύνδρομα, νευροαναπτυξιακές διαταραχές ή και άλλες αναπηρίες.
- Η φοίτησή τους γίνεται σε Ειδική Μονάδα που λειτουργεί σε συνηθισμένο σχολείο.
- Στις ειδικές μονάδες μπορούν να ενταχθούν μαθητές μετά από απόφαση της Επαρχιακής Επιτροπής Ειδικής Αγωγής και Εκπαίδευσης.
- Οι μαθητές της Ειδικής Μονάδας λαμβάνουν Πιστοποιητικό Παρακολούθησης

B. ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΣΤΗΡΙΞΗΣ ΠΑΙΔΙΩΝ ΣΕ ΕΙΔΙΚΗ ΜΟΝΑΔΑ

Για την εξυπηρέτηση των αναγκών και την ασφάλεια των μαθητών των ειδικών μονάδων εργοδοτούνται Σχολικοί Συνοδοί/Βοηθοί.

Καθεστώς Εργοδότησης: <http://egkyklioi.moec.gov.cy>

Στη Μέση Εκπαίδευση λειτουργούν δύο τύποι ειδικών μονάδων: στα Γυμνάσια και στα Λύκεια/Τεχνικές σχολές.

Β. ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΣΤΗΡΙΞΗΣ ΠΑΙΔΙΩΝ ΣΕ ΕΙΔΙΚΗ ΜΟΝΑΔΑ ΓΥΜΝΑΣΙΟΥ

Πρόγραμμα ΕΜ (ενδεικτικό)	
Φιλολογικά	6
Μαθηματικά	2
Σχεδ. και Τεχνολογία	4
Μουσική	2
Γυμναστική	2
Τέχνη	2
Η.Υ	2
Οικ. Οικ.	4
Σύνολο	24

Το ωρολόγιο πρόγραμμα της Ειδικής Μονάδας (ΕΜ) διαφοροποιείται ανάλογα με τις ανάγκες των παιδιών.

Β. ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΣΤΗΡΙΞΗΣ ΠΑΙΔΙΩΝ ΣΕ ΕΙΔΙΚΗ ΜΟΝΑΔΑ

Μαθήματα Ένταξης
Μουσική
Γυμναστική
Τέχνη
Σχεδιασμός και Τεχνολογία
Οικιακή Οικονομία
Θρησκευτικά
Γεωγραφία
Ηλεκτρονικοί Υπολογιστές

Τα μαθήματα ένταξης μπορεί να διαφοροποιηθούν ανάλογα με τις ανάγκες των παιδιών, όπως προκύπτουν από τις εισηγήσεις της πολυθεματικής ομάδας του σχολείου.

Β. ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΣΤΗΡΙΞΗΣ ΠΑΙΔΙΩΝ ΣΕ ΕΙΔΙΚΗ ΜΟΝΑΔΑ ΛΥΚΕΙΟΥ

Λειτουργία Ειδικών Μονάδων Λυκείων:

- 3 μέρες την εβδομάδα στο Σχολείο (αυξημένες ώρες στήριξης στην ειδικά διαμορφωμένη αίθουσα. Τις υπόλοιπες οι μαθητές εντάσσονται στη συνηθισμένη τάξη)
- 2 μέρες απασχόλησης σε χώρους εκτός σχολείου (Δημαρχείο, υπεραγορά, Φυτώριο κλπ). Στους χώρους μεταφέρονται με ταξί από το σχολείο και συνοδεύονται από τους σχολικούς Βοηθούς και επιβλέπονται από τον υπεύθυνο καθηγητή της Μονάδας.

Β. ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΣΤΗΡΙΞΗΣ ΠΑΙΔΙΩΝ ΣΕ ΕΙΔΙΚΗ ΜΟΝΑΔΑ ΛΥΚΕΙΟΥ

Πρόγραμμα ΕΜ (ενδεικτικό)	
Ελληνικά	4
Μαθηματικά	2
Τέχνη	2
Γυμναστική	2
Οικ. Οικ.	2
Μουσική	2
Φωτογραφία/Θέατρο/ Αγγλικά	1
Η. Υ	2

Το ωρολόγιο πρόγραμμα της Ειδικής Μονάδας (ΕΜ) διαφοροποιείται ανάλογα με τις ανάγκες των παιδιών.

B. ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΣΤΗΡΙΞΗΣ ΠΑΙΔΙΩΝ ΣΕ ΕΙΔΙΚΗ ΜΟΝΑΔΑ ΤΕΧΝΙΚΗΣ ΣΧΟΛΗΣ

Στη Μέση Τεχνική και Επαγγελματική Εκπαίδευση λειτουργούν δύο τύποι προγραμμάτων ειδικής φοίτησης:

α) Ειδικές Μονάδες στον Κλάδο Ξενοδοχειακών

- 4 περίοδοι ένταξης στο μάθημα Τραπεζοκομίας
- 31 περίοδοι στην Ειδική Μονάδα (Φιλολογικά, Μαθηματικά, Επαγγελματική Αγωγή, Υγιεινή, Ηλεκτρονικοί Υπολογιστές, Τέχνη, Μουσική, Φυσική Αγωγή, Μαγειρική, Τραπεζοκομία, Πρακτική Εργασία, Κατασκευή Κοσμημάτων, Καλλιτεχνικές Δημιουργίες).

B. ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΣΤΗΡΙΞΗΣ ΠΑΙΔΙΩΝ ΣΕ ΕΙΔΙΚΗ ΜΟΝΑΔΑ ΤΕΧΝΙΚΗΣ ΣΧΟΛΗΣ

β) Ειδικό πρόγραμμα στον Κλάδο Κομμωτικής

- Ένταξη σε εργαστηριακά και τεχνολογικά μαθήματα σε ειδικά εξοπλισμένα εργαστήρια της σχολής στη συνηθισμένη τάξη.
- Κατά τις υπόλοιπες διδακτικές περιόδους στηρίζονται από καθηγητές σε μικρές ομάδες στα μαθήματα που καθορίζονται ανάλογα με τις ανάγκες των μαθητών από την ΕΕΕΑΕ και το Γραφείο Ειδικής Αγωγής Μέσης Εκπαίδευσης.

Γ. ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΕΝΤΑΞΗΣ ΠΑΙΔΙΩΝ ΜΕ ΠΡΟΒΛΗΜΑ ΑΚΟΗΣ ΣΤΗ ΜΕΣΗ ΓΕΝΙΚΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ

- Εντάσσονται παιδιά με μονόπλευρες και αμφίπλευρες μέτριες μέχρι πολύ σοβαρές απώλειες ακοής
- Δύο Ειδικοί Εκπαιδευτικοί Κωφών εποπτεύουν και συντονίζουν την ένταξη των παιδιών με πρόβλημα ακοής στα Γυμνάσια, Λύκεια και Τεχνικές Σχολές της Κύπρου.

Γ. ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΕΝΤΑΞΗΣ ΠΑΙΔΙΩΝ ΜΕ ΠΡΟΒΛΗΜΑ ΑΚΟΗΣ ΣΤΗ ΜΕΣΗ ΓΕΝΙΚΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ

Συγκεκριμένα εφαρμόζονται οι πιο κάτω μορφές ένταξης:

- Φοίτηση στη γενική τάξη χωρίς στήριξη,
- Φοίτηση στη γενική τάξη και στήριξη σε ειδική αίθουσα κυρίως στα εξεταζόμενα μαθήματα
- Φοίτηση σε Ειδικό Τμήμα (Μονάδα).

Δ. ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΠΑΙΔΙΩΝ ΜΕ ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΑ ΟΡΑΣΗΣ

- Για τον καταρτισμό του ατομικού προγράμματος των παιδιών με προβλήματα όρασης το Γραφείο Ειδικής Αγωγής Μέσης Εκπαίδευσης συνεργάζεται με τη Σχολή Τυφλών.
- Η ένταξη των παιδιών αυτών γίνεται όπως και η ένταξη των παιδιών με Μαθησιακές Δυσκολίες. Το πρόγραμμα παρακολουθείται από τους συνδετικούς λειτουργούς της Μ.Ε. σε συνεργασία με τους Λειτουργούς της Σχολής Τυφλών.

E. ΚΑΤ' ΟΙΚΟΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ (Ν.113(Ι)/99, 3 (2))

- Στα παιδιά με ειδικές ανάγκες της Δημοτικής και της Μέσης Εκπαίδευσης που για λόγους υγείας δεν μπορούν για μακρύ χρονικό διάστημα να παρακολουθούν το κανονικό πρόγραμμα μαθημάτων στο σχολείο δυνατό να εξασφαλίζεται εκπαίδευση με άλλο τρόπο.
- Προσφέρεται μετά από αίτημα του γονιού ή του Διευθυντή του σχολείου στο οποίο φοιτά ο μαθητής.

Ε. ΚΑΤ' ΟΙΚΟΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ

- Η κατ' οίκον εκπαίδευση περιλαμβάνει στήριξη στα εξεταζόμενα μαθήματα, εκτός εάν η ΕΕΕΑΕ αποφασίσει τη στήριξη του μαθητή σε κάποια άλλα μαθήματα αναγκαία για την κάλυψη συναισθηματικών αναγκών του.
- Κατ' οίκον εκπαίδευση προσφέρεται και στο εξωτερικό, όπου αυτό είναι δυνατό.

Ε. ΚΑΤ' ΟΙΚΟΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ

- Στα εξεταζόμενα μαθήματα η αξιολόγηση γίνεται από τον καθηγητή που αναλαμβάνει την κατ' οίκον εκπαίδευση του μαθητή.
- *Στα μαθήματα στα οποία ο μαθητής/τρια δεν λαμβάνει κατ' οίκον εκπαίδευση, η εξεταστέα ύλη και η αξιολόγηση, που μπορεί να είναι είτε γραπτή, είτε προφορική ή ακόμη σε μορφή Project, ορίζονται σε συμφωνία με τον εκπαιδευτικό, το γονέα και το παιδί.*
- Δεν σημειώνονται απουσίες για τα παιδιά που έχουν απόφαση για κατ' οίκον εκπαίδευση.

ΠΑΡΟΧΗ ΔΙΕΥΚΟΛΥΝΣΕΩΝ

Οι διευκολύνσεις που παρέχονται από την ΕΕΕΑΕ είναι ως συνήθως οι πιο κάτω:

- Απλοποίηση του εξεταστικού δοκιμίου
- Πρόσθετος Χρόνος Εξέτασης
- Επιείκεια στα συντακτικά και ορθογραφικά λάθη
- Έμφαση στην προφορική εξέταση

Οι Διευκολύνσεις ισχύουν σε όλα τα μαθήματα τόσο κατά τη διάρκεια του χρόνου όσο και στις τελικές εξετάσεις.

Ο ΡΟΛΟΣ ΤΟΥ ΣΥΝΔΕΤΙΚΟΥ ΛΕΙΤΟΥΡΓΟΥ

- Παραλαβή έκθεσης του παιδιού
- Κατάρτισμός σε συνεργασία με το σχολείο και τους γονείς του εξατομικευμένου προγράμματος εκπαίδευσης και παρακολούθηση της εξέλιξης του παιδιού
- Μέριμνα για την εξασφάλιση των αναγκάων μέσω, διευκολύνσεων, εξοπλισμού και σύγχρονης τεχνολογίας και των αλλαγών του παιδιού από διάφορα μαθήματα

Ο ΡΟΛΟΣ ΤΟΥ ΣΥΝΔΕΤΙΚΟΥ ΛΕΙΤΟΥΡΓΟΥ

- Παροχή στήριξης και καθοδήγησης στους γονείς των παιδιών με ειδικές ανάγκες.
- Συνεργασία με τον ΒΔ ειδικής αγωγής, τον καθηγητή Συμβουλευτικής Αγωγής, και τον Εκπαιδευτικό Ψυχολόγο του σχολείου για την εφαρμογή του προγράμματος στήριξης του κάθε μαθητή.
- Παραπομπή προς την Επαρχιακή Επιτροπή Ειδικής Αγωγής και Εκπαίδευσης για επαναξιολόγηση του μαθητή.

ΚΑΘΗΚΟΝΤΑ ΒΟΗΘΟΥ ΔΙΕΥΘΥΝΤΗ, ΥΠΕΥΘΥΝΟΥ

ΕΙΔΙΚΗΣ ΑΓΩΓΗΣ

- Ο Διευθυντής του σχολείου ορίζει από την αρχή της σχολικής χρονιάς ένα Βοηθό Διευθυντή(Β.Δ) ως Υπεύθυνο Ειδικής Αγωγής.
- Ο Β.Δ έχει την ευθύνη εφαρμογής των ωρών στήριξης, απαλλαγών και διευκολύνσεων των μαθητών.
- Συνεργάζεται με τον καθηγητή Συμβουλευτικής Αγωγής, τον Εκπαιδευτικό Ψυχολόγο και τον Συνδετικό Λειτουργό του σχολείου για την εφαρμογή του προγράμματος στήριξης του κάθε παιδιού.

ΚΑΘΗΚΟΝΤΑ ΒΟΗΘΟΥ ΔΙΕΥΘΥΝΤΗ, ΥΠΕΥΘΥΝΟΥ ΕΙΔΙΚΗΣ ΑΓΩΓΗΣ

- Τηρεί ατομικό φάκελο με τις αποφάσεις της ΕΕΕΑΕ για τον κάθε μαθητή
- Ελέγχει το πρόγραμμα στήριξης του κάθε μαθητή (ωρολόγιο)
- Συντονίζει τους διδάσκοντες στα προγράμματα ΕΑ.
- Έχει την ευθύνη για την τήρηση / έλεγχο του Βιβλίου Ύλης, τη συμπλήρωση του έντυπου Ατομικής Αξιολόγησης Μαθητή (έντυπο 1) από τους διδάσκοντες καθηγητές, στην αρχή κάθε σχολικού έτους και στο τέλος κάθε τετραμήνου.

ΚΑΘΗΚΟΝΤΑ ΒΟΗΘΟΥ ΔΙΕΥΘΥΝΤΗ, ΥΠΕΥΘΥΝΟΥ

ΕΙΔΙΚΗΣ ΑΓΩΓΗΣ

- Καταγράφει τις ανάγκες υλικοτεχνικής υποδομής και εκπαιδευτικού υλικού και ενημερώνει το Γραφείο Ειδικής Αγωγής της Μ.Ε.
- Οργανώνει, τουλάχιστον ανά τρίμηνο και συντονίζει τις πολυθεματικές συναντήσεις που αφορούν στα παιδιά της ΕΑ.
- Τηρεί ημερολόγιο και μεριμνά για την τήρηση πρακτικών στις πιο πάνω συναντήσεις και ενημερώνει όλους τους εμπλεκόμενους (Διευθυντή, Προϊστάμενο Ειδικής Αγωγής ΥΠΠ, Συνδεδειγμένο Λειτουργό, Εκπαιδευτικό Ψυχολόγο, ΕΕΕΑΕ), όποτε αυτό χρειαστεί.

**Για θέματα Ειδικής Αγωγής μπορείτε να αποστείνετε στο
Συντονιστικό Γραφείο Ειδικής Αγωγής Μέσης Εκπαίδευσης:**

- Τηλ.: 22809521 ή 22800632
- Φαξ: 22806326
- Email: edekiagogi.me@gmail.com

Προϊστάμενος Ειδικής Αγωγής Μέσης Εκπαίδευσης:

- Ανδρέας Παπαστυλιανού - ΠΛΕ: τηλ.22806315/343

**Για Επαρχιακές Επιτροπές Ειδικής Αγωγής και
Εκπαίδευσης:**

- Λευκωσίας: 22800981/894
- Λεμεσού: 25822054
- Λάρνακας/Αμμοχώστου: 24821371
- Πάφου: 26804535